

ANNEX

FITXES INFORMATIVES DELS PROGRAMES

Emprender en la escuela

Entitat responsable	Instituto Aragonés de Fomento
Comunitat autònoma	Aragó
Contacte	c/ Teniente Coronel Valenzuela, 9 50004 Saragossa Tel.: (+34) 976 70 21 16 Fax: (+34) 976 70 21 03 info@emprender-en-aragon.es
Nivell educatiu	FP i batxillerat
Assignatura	Programa d'innovació educativa voluntari
Breu descripció	L'Instituto Aragonés de Fomento, amb el Departament d'Educació, Universitat, Cultura i Esport del Govern d'Aragó, ha dissenyat la iniciativa «Emprender en la escuela», amb l'objectiu de fomentar la introducció, en formació professional i batxillerat, de projectes, metodologia i materials didàctics adreçats a desenvolupar i potenciar les característiques que componen el perfil d'una persona emprenedora. S'atorguen a l'alumnat pertanyent a cicles formatius de formació professional els coneixements necessaris per exercir una professió, però no exclusivament com a assalariats, sinó també com a professionals autònoms.
Objectius	Ensenyament que animi a desenvolupar actituds, habilitats i capacitats que siguin transferibles i útils als alumnes en els seus futurs papers com a ciutadans que prenen decisions, produeixen béns i serveis, consumeixen amb responsabilitat, dirigeixen equips de treball, organitzen accions en diversos àmbits de la vida quotidiana i, en definitiva, assumeixen riscos en les diferents situacions a què s'enfrontaran al llarg de la vida.
Metodologia	Amb aquest objectiu s'organitzen els anomenats «Tallers emprenedors». Tots ells s'estructuren en una sèrie de seminaris i ponències, a càrrec tant de consultors ja experts en la matèria com de treballadors autònoms que els comenten la seva experiència. La culminació del treball emprenedor desenvolupat durant cada curs acadèmic als centres educatius aragonesos se centra en la selecció per part dels responsables docents, d'un màxim de dos projectes d'empresa elaborats per l'alumnat participant, a fi de competir en la fase final dels premis «Emprender en la escuela», la finalitat dels quals és destacar els projectes emprenedors més viables i més ben planificats, promoguts amb entusiasme, interès i empena pels joves emprenedors davant el comitè tècnic. Els equips de treball emprenedor formats entre l'alumnat elaboraran un projecte d'empresa, que haurà d'integrar les qüestions més rellevants de la iniciativa emprenedora. Addicionalment es tutela i assessora per posar en marxa el projecte en viviers i incubadores gestionats per l'Instituto Aragonés de Fomento.

Emprender en mi escuela - EME

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Ciudad Industrial del Valle del Nalón, S.A.U. c/ Hornos Altos, s/n 33930 La Felguera, Asturias. España www.valnalon.com www.valnaloneduca.com/eme
Nivell educatiu	Primària
Assignatura	
Breu descripció	«Emprender en mi escuela» és un programa educatiu adreçat a alumnat d'educació primària. Durant el curs els escolars creen i gestionen una cooperativa on fabriquen productes que venen una vegada l'any en un mercat o fira de la seva població. EME afavoreix el desenvolupament de competències associades a la comunicació, l'anàlisi de l'entorn físic, la creació, la convivència i la ciutadania, o l'alfabetització digital.
Objectius	<p>L'objectiu general d'EME és difondre la cultura emprenedora entre nois i noies promovent conductes i actituds de col·laboració, coordinació, superació de conflictes i assumpció de problemes i responsabilitats. Aquest objectiu es concreta en els punts específics següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar i adquirir hàbits de comportament autònom en relació amb el treball i orientats a les relacions interpersonals. • Conèixer les normes de funcionament de grup i desenvolupar hàbits de consciència emprenedora referits a l'empresa o altres tipus d'associació. • Iniciar l'alumnat en la identificació i coneixement dels elements i principis bàsics de posada en marxa d'un projecte.
Metodologia	<p>EME proposa una metodologia en què l'alumnat és el protagonista i centre del seu propi aprenentatge. Es basa en un treball des de la pràctica en què l'aprenentatge és actiu, cooperatiu i significatiu. Per aconseguir-ho, la relació entre el centre educatiu i els fets de l'entorn més immediat són presents diàriament.</p> <p>La metodologia es basa en projectes a partir de la participació real i efectiva de l'alumnat a l'aula. Seran ells i elles els qui prendran les decisions i s'arriscaran.</p>

Empresa e iniciativa emprendedora - EIE

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Ciudad Industrial del Valle del Nalón, S.A.U. c/ Hornos Altos, s/n 33930 La Felguera www.valnalon.com www.valnaloneduca.com/eie
Nivell educatiu	FP
Assignatura	Empresa i iniciativa emprendedora
Breu descripció	Empresa e iniciativa emprendedora (EIE) és un mòdul professional previst en el currículum de tots els nous títols de formació professional, tant de grau mitjà com superior, establert a la Llei orgànica 2/2006 d'educació (LOE). Conté especificacions de formació per desenvolupar la pròpia iniciativa emprendedora, tant en l'àmbit empresarial i cap a l'autoocupació com per a l'actitud intraemprenedora, cap a l'assumpció de responsabilitats i funcions en l'ocupació per compte d'altri. L'administració educativa del govern del Principat d'Astúries ha definit el mòdul professional EIE amb una durada de 88 hores i s'ha adscrit al segon any acadèmic de cada títol de formació professional.
Objectius	<p>L'objectiu general del mòdul professional Empresa e iniciativa emprendedora és que l'alumnat de formació professional sigui capaç de desplegar la pròpia iniciativa emprendedora, tant en l'àmbit empresarial i cap a l'autoocupació com per a l'actitud intraemprenedora cap a l'assumpció de responsabilitats i funcions en l'ocupació per compte d'altri.</p> <p>Aquest objectiu es concreta en els punts específics següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reconèixer les capacitats associades a la iniciativa emprendedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i de les activitats empresarials. • Reconèixer i aplicar les competències laborals de comunicació, lideratge i motivació, valorant-ne la importància per assolir un eficaç funcionament de les organitzacions, com també la millora de l'ambient de treball i l'augment de la implicació i el compromís de les persones que en formen part. • Identificar idees de negoci i definir l'oportunitat de crear una petita empresa, valorant les possibilitats i recursos existents i l'impacte sobre l'entorn, i incorporant valors ètics. • Realitzar les activitats per constituir i posar en marxa una empresa, seleccionant-ne la forma jurídica i identificant les obligacions legals associades. • Portar la gestió administrativa, fiscal i comercial bàsica d'una empresa petita i mitjana, identificant les principals obligacions comptables i fiscals i emplenant la documentació necessària.
Metodologia	<p>Es proposa una metodologia d'ensenyament-aprenentatge l'eix central de la qual sigui l'estudi i elaboració, per un equip d'alumnes, del projecte empresarial d'una pime d'un sector d'activitat relacionat amb la família professional del cicle formatiu de l'alumnat.</p> <p>Per desenvolupar aquesta metodologia es faciliten, tant als professors com als alumnes, a més de les eines presentades en aquesta plataforma web, un manual del professorat, un quadern/projecte empresarial que serà el model de guia per a l'estudi de viabilitat d'una idea empresarial i un manual de l'alumne, amb els continguts teòrics reflectits en el currículum del mòdul i distribuïts en tres blocs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La iniciativa emprendedora. • L'empresa i el seu entorn. • Creació i posada en marxa.

Empresa joven europea - EJE

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Ciudad Industrial del Valle del Nalón, S.A.U. c/ Hornos Altos, s/n 33930 La Felguera www.valnalon.com www.valnaloneduca.com/eje
Nivell educatiu	ESO
Assignatura	Optativa
Breu descripció	Empresa joven europea proposa als estudiants crear i gestionar la pròpia miniempresa. La forma jurídica triada és la societat cooperativa. D'aquesta manera, la cooperativa creada a l'aula establirà relacions comercials amb miniempreses d'altres comunitats autònomes o països, amb l'objectiu de comprar i vendre productes entre elles. Els productes comprats a altres empreses es comercialitzaran al mercat local i posteriorment s'analitzaran els resultats i es repartiran els beneficis obtinguts, com en qualsevol empresa real.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciar el desenvolupament de l'esperit emprenedor (capacitats i actituds emprenedores) en educació secundària, batxillerat i cicles formatius mitjançant la posada en pràctica d'un conjunt de coneixements, destreses i actituds. • Proporcionar a l'alumnat els coneixements bàsics per crear i gestionar una empresa gràcies a una experiència real i pràctica, fomentant l'aprenentatge cooperatiu. • Dotar l'educació d'una dimensió global impulsant la cooperació entre alumnes i professors de diferents centres educatius i propiciant el contacte amb entitats i empreses d'àmbit local.
Metodologia	<p>Amb la metodologia de treball es pretén que l'alumnat esdevingui el veritable protagonista de l'aprenentatge i s'aposta per una ciutadania activa involucrada en el desenvolupament de la seva comunitat, persones participatives i amb esperit emprenedor capaces de generar idees i transformar-les en actes.</p> <p>Per tant, l'alumnat, amb aquesta experiència pràctica, tindrà l'oportunitat de desplegar en un context real unes habilitats i actituds com ara la iniciativa, la presa de decisions, la creativitat i el treball en equip, i alhora assimilarà conceptes bàsics sobre la creació i gestió d'empreses. De la mateixa manera, EJE proporciona als estudiants oportunitats per al coneixement i el contacte amb institucions, entitats i empreses del seu entorn local.</p>

Jóvenes emprendedores sociales - JES

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Ciudad Industrial del Valle del Nalón, S.A.U. c/ Hornos Altos, s/n 33930 La Felguera www.valnalon.com www.valnaloneduca.com/jes
Nivell educatiu	ESO
Assignatura	Educació per a la ciutadania
Breu descripció	El projecte educatiu Jóvenes emprendedores sociales (JES) planteja que l'alumnat de 3r d'educació secundària obligatòria d'una aula d'Espanya constitueixi una ONG al desenvolupament. El procés que se segueix és exactament igual al de constitució i funcionament d'una associació real. Com tota ONG, l'associació JES té una contrapart: una associació constituïda per estudiants de la mateixa edat en un país del sud. Conjuntament, buscaran finançament per a una necessitat detectada per l'associació sòcia, i per fer-ho s'haurien de comunicar i comprometre en la finalització d'un projecte real de cooperació.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Familiaritzar-se amb els conceptes de participació social i cooperació al desenvolupament. • Conèixer el funcionament i gestió d'ONG i associacions. • Desenvolupar capacitats relacionades amb els emprenedors socials: creativitat, observació i exploració, comunicació, anàlisi i síntesi de l'entorn, treball en equip i presa de decisions. • Utilitzar l'ús de les noves tecnologies com a part integrant del procés d'ensenyament-aprenentatge i iniciar-hi l'alumnat. • Afavorir la cooperació internacional entre centres educatius.
Metodologia	Proposa una metodologia en què l'alumnat és el protagonista i el centre del seu propi aprenentatge. Es basa en un treball des de la pràctica, en el qual l'aprenentatge és actiu, cooperatiu i significatiu. Per a això la relació entre el centre educatiu i els fets del món són diàriament presents. La metodologia està basada en projectes, des del projecte real de cooperació en què es treballa fins a la participació real i efectiva de l'alumnat a l'aula, en tots els processos de presa de decisions. Seran ells i elles els qui prendran les decisions i s'arriscaran.

Emprendre a l'escola

Entitat responsable	Ajuntament de Vilanova i la Geltrú
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	
Nivell educatiu	Infantil i primària
Assignatura	
Breu descripció	Es tracta d'una proposta metodològica que treballa competències, valors i habilitats emprenedores per mitjà de la immersió i la transversalitat en totes les àrees i cursos de primària.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Formar els mestres en eines que fomentin l'esperit emprenedor. • Transformar les aules en espais creatius. • Estimular els valors que hi ha a la base de l'esperit emprenedor. • Ensenyar a pensar, planificar i materialitzar projectes.
Metodologia	Parteix d'un aprenentatge actiu en el qual mestres i alumnes emprenen un projecte que desenvolupen al llarg del curs.

Programa educativo de tecnología, innovación y trabajo - PETIT

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Ciudad Industrial del Valle del Nalón, S.A.U. c/ Hornos Altos, s/n 33930 La Felguera www.valnalon.com
Nivell educatiu	ESO
Assignatura	Tecnologia
Breu descripció	PETIT (Programa educativo de tecnología, innovación y trabajo) és un projecte pilot per fomentar la innovació tecnològica, la creativitat i l'esperit emprenedor en educació secundària obligatòria.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar en els joves la iniciativa, la capacitat creativa, i l'esperit emprenedor. • Generar en l'alumnat de secundària actituds favorables a la innovació. • Fomentar la participació activa de l'alumnat en el procés d'ensenyament-aprenentatge mitjançant l'aprenentatge cooperatiu i el treball en equip. • Proposar als professors de ciències i tecnologia una metodologia alternativa basada en la resolució de problemes en contextos reals.
Metodologia	Planteja als alumnes d'entre 13 i 15 anys la creació d'un equip d'innovació format per tres o quatre membres que, al llarg de tot un curs i de manera autònoma (a través d'un ensenyament guiat), dissenya i crea un producte innovador que presentarà davant del públic al maig.

Taller para emprender

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Ciudad Industrial del Valle del Nalón, S.A.U. c/ Hornos Altos, s/n 33930 La Felguera www.valnalon.com
Nivell educatiu	Batxillerat, cicles formatius i ensenyaments artístics
Assignatura	Activitat extraescolar
Breu descripció	El programa es basa en l'estudi i elaboració per part d'un equip d'alumnes de diferents centres educatius d'una iniciativa emprenedora (econòmica, tecnològica, social o cultural).
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Afavorir la motivació i l'orientació emprenedora. • Afavorir la formació i el desenvolupament de competències emprenedores. • Desmuntar idees errònies sobre la creació d'una empresa. • Ajudar els alumnes a descobrir i identificar les seves capacitats i potencialitats emprenedores. • Aconseguir que considerin l'autoocupació com una bona opció.
Metodologia	Els joves van intervenir en una primera fase de sensibilització sobre l'autoocupació com a alternativa d'inserció laboral. Posteriorment, en el temps lliure, han participat en els cursos de generació d'iniciatives emprenedores, organitzats en tot el territori asturià. D'aquí han sortit els projectes finalistes.

Evaluación de la incidencia en el potencial emprendedor de la educación emprendedora

Entitat responsable	Universidad de la Laguna
Comunitat autònoma	Illes Canàries
Contacte	Fundación Empresa Universidad de La Laguna Aulario Torre Profesor Agustín Arévalo, planta entrada. Campus Central Universidad de La Laguna Avda. Trinidad, s/n 38071 San Cristóbal de La Laguna Tel.: (+34) 922 319 200 Fax: (+34) 922 319 197
Nivell educatiu	Infantil i primària
Assignatura	
Breu descripció	Avaluem el potencial emprenedor abans i després del desenvolupament del programa educatiu de foment de l'emprenedoria, amb vista a determinar-ne la incidència.
Objectius	
Metodologia	Qüestionari

Talleres creativos de creación de empresas

Entitat responsable	Grupo Sodercan - Dirección General de FP y EP
Comunitat autònoma	Cantàbria
Contacte	Sodercan, S.A. Parque Científico y Tecnológico de Cantabria (PCTCAN) c/ Isabel Torres, 1 39011 Santander Tel.: (+34) 942 29 00 03 Fax: (+34) 942 76 69 84
Nivell educatiu	FP
Assignatura	EIE i AGC
Breu descripció	Empresa pública participada pel Govern de Cantàbria, Caja Cantabria i la Cambra de Comerç de Cantàbria amb la missió de facilitar la creació de riquesa i ocupació de qualitat que redundi en el benestar de tots els càntabres.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Acostar el món empresarial als alumnes. • Eliminar la barrera de la por, treballant sobre una situació tipus que els permeti conèixer el procediment de creació d'empreses. • Reduir la distància entre el període formatiu i el laboral, donant-los eines perquè puguin començar a donar forma als seus projectes des del centre.
Metodologia	<p>Es proposa un programa basat en la «teoria del cas», posant els alumnes en una situació empresarial com més real millor.</p> <p>Real i dinàmica: seguint la teoria del cas.</p> <p>Atractiva: amb temes d'interès per als públics.</p> <p>Àgil: durada limitada.</p> <p>Participativa: amb grups de treball i responsabilitats en cada grup. Diferent respecte de la formació convencional.</p> <p>Reptes: amb al·licient a l'acompliment. La fase final dels tallers consisteix en l'exposició d'aquests plans d'empresa, elaborats per alumnes de cicles formatius de grau superior, mitjançant un concurs amb jurat expert en què participen tots els agents implicats: tècnics, docents i alumnes. Cada curs acadèmic s'aniran ampliant progressivament els centres participants en aquests tallers.</p>

Aprendizaje Servicio (APS)

Entitat responsable	Red Española de Aprendizaje-Servicio
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	Centre Promotor Aprenentatge Servei (actual organització coordinadora de la xarxa) Provença, 324 08037 Barcelona Tel.: (+34) 93 458 87 00 Fax: (+34) 93 458 95 17 centre@aprenentatgeservei.cat
Nivell educatiu	Primària, ESO, batxillerat, universitat
Assignatura	Qualsevol
Breu descripció	Activitat que integra el servei a la comunitat amb l'aprenentatge de continguts, competències, habilitats o valors. A l'APS es fonen intencionalitat pedagògica i intencionalitat solidària. És una proposta innovadora que parteix d'elements tan coneguts com el servei voluntari a la comunitat i l'adquisició d'aprenentatges, i representa un entrenament progressiu per a l'emprenedoria social.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar l'aprenentatge de continguts intel·lectuals, afectius i de comportament. • Desenvolupar competències aplicables a diversos àmbits vitals. • Estimular el pensament crític, l'empatia, la iniciativa emprenedora i la responsabilitat cívica. • Transmetre valors i virtuts que fomenten el desenvolupament personal i la ciutadania. • Contribuir a millorar i cohesionar l'entorn social, així com les institucions implicades en el projecte.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • En el marc d'una assignatura concreta o bé de l'educació no formal, els nois i noies detecten una necessitat social sobre la qual poden actuar. • Tot seguit defineixen, impulsen i protagonitzen un projecte de servei a la comunitat, col·laborant amb les entitats socials de l'entorn compromeses amb la necessitat detectada. • El desenvolupament del servei a la comunitat permet als nois i noies aplicar i aprofundir els aprenentatges vinculats al currículum. <p>Per tot això, l'aprenentatge-servei no és només una eina educativa que afavoreix l'èxit acadèmic, sinó també una eina de desenvolupament comunitari que afavoreix la cohesió social.</p>

Be an entrepreneur

Entitat responsable	Fundació Escola Emprenedors
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	Fundació Escola Emprenedors Carrer Castella, 40-42; Local 1 08018 Barcelona Tel.: 93 451 67 17 www.escolaemprenedors.org audrey@escolaemprenedors.org
Nivell educatiu	ESO, batxillerat, FP, universitat
Assignatura	Anglès
Breu descripció	Learning by doing: 12 sessions pràctiques en què els alumnes presenten en públic diferents aspectes del projecte d'empresa. La resta de la classe i el professor conductor del programa critiquen constructivament el projecte i hi proposen millores. El programa i les presentacions es fan en anglès.
Objectius	Promoure l'emprenedoria en els joves (de 13 a 18 anys).
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Imaginar una companyia. • Desenvolupar un pla de negoci. • Defensar-lo en públic.

Programa SEFED

Entitat responsable	Fundació Inform
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	Fundación Inform c/ del Pi, 24 08810 Sant Pere de Ribes Tel.: (+34) 938 964 700 Fax: (+34) 938 963 017 comunicación@inform.es
Nivell educatiu	FP (Cicle formatiu de grau mitjà de Gestió Administrativa)
Assignatura	Empresa a l'aula
Breu descripció	Desenvolupar l'assignatura amb els objectius següents: <ul style="list-style-type: none"> • Dotar l'alumnat d'una formació pràctica que cobreixi les necessitats de les empreses. • Desenvolupar les competències tècniques i socials. • Formació individualitzada i personalitzada de l'alumnat. • Formació per a la inserció. • Potenciació del treball en xarxa
Objectius	El SEFED és un programa formatiu la finalitat del qual és capacitar persones en el camp de l'administració i la gestió empresarial mitjançant la metodologia de la simulació d'empreses.
Metodologia	La metodologia de la simulació «Aprendre tot fent». El centre formatiu que imparteix el programa SEFED es transforma en una oficina administrativa d'una empresa, el que anomenem «Empresa simulada». Aquesta empresa simulada manté relacions comercials amb altres empreses simulades i ven els seus productes o serveis. L'alumnat aprèn en un context en què es viu l'ambient laboral i es desenvolupen les condicions d'una relació de treball.

La ópera, un vehículo de aprendizaje - LOVA

Entitat responsable	Fundación SaludArte i Teatro Real, amb el suport dels Teatros del Canal
Comunitat autònoma	Madrid
Contacte	proyectolova@gmail.com
Nivell educatiu	Primària
Assignatura	S'integra en el currículum escolar i hi desplega aspectes rellevants i objectius educatius d'àrees del currículum: llengua i literatura, educació física, coneixement del medi, educació artística, matemàtiques, ciutadania, etc.
Breu descripció	És un projecte educatiu en el qual una classe (25-30 alumnes) es converteix en una companyia d'òpera i durant un curs escolar complet crea, des de zero, una òpera o peça breu de teatre musical. Els nois i noies de la companyia escriuen el llibret, dissenyen l'escenografia, componen la música, confeccionen el vestuari, fan la campanya de premsa, fabriquen l'utilitatge, creen la il·luminació, etc.
Objectius	El desenvolupament cognitiu, social i emocional dels nois i noies. L'objectiu és educar a través de la creació d'una òpera per part dels alumnes.
Metodologia	S'inscriu en la metodologia de projectes i dóna una importància especial a la delegació de responsabilitats entre els alumnes (apoderament). El grup divideix el treball per equips: escriptors, compositors, escenògrafs, intèrprets, regidors, figurinistes i així fins a completar les professions pròpies d'una companyia professional, incloent-hi una directora o director de la producció.

Mi primera empresa

Entitat responsable	Fundación Universidad-Empresa
Comunitat autònoma	Madrid
Contacte	Fundación Universidad-Empresa c/ Pedro Salinas, 11 Edificio anexo, 2ª planta 28043 Madrid. España info@fue.es Tel.: (+34) 915 489 860 Fax: (+34) 915 470 652
Nivell educatiu	Primària
Assignatura	
Breu descripció	Amb caràcter general el programa té l'objectiu prioritari de fomentar una mentalitat proactiva, creativa i emprenedora a una edat primerenca. Els participants descobriran que les organitzacions empresarials necessiten grans dosis de talent, gosadia i creativitat.
Objectius	Crear hàbits de comportament emprenedor en els alumnes, desenvolupant-los les capacitats de comunicació, negociació, presa de decisions i treball en equip; alhora, se'ls proporcionen els coneixements bàsics sobre el funcionament d'una empresa.
Metodologia	El programa, desenvolupat des d'una perspectiva lúdica i de joc, s'estructura al voltant de sis unitats didàctiques en les quals els participants han de: decidir el negoci a desenvolupar; definir-ne el nom, logotip i marca comercial; dissenyar l'estructura de l'empresa, assignant responsabilitats i tasques (direcció, recursos humans, màrqueting, finançament, producció, etc.); planificar el procés productiu; determinar el preu del producte; dissenyar una campanya de publicitat; elaborar material comercial; dissenyar el punt de venda (stand) i comercialitzar el producte.

FP, emprendimiento e innovación

Entitat responsable	Servicio de Formación Profesional. Departamento de Educación. Gobierno de Navarra
Comunitat autònoma	Navarra
Contacte	educacion@pnte.cfnavarra.es
Nivell educatiu	FP
Assignatura	Empresa e iniciativa emprendedora
Breu descripció	Dotar l'alumnat d'FP d'eines per a l'emprenedoria, potenciant l'autoocupació i integrant la innovació i la creativitat en el currículum de l'FP.
Objectius	Desenvolupament d'actuacions encaminades a potenciar la formació professional, la seva innovació i internacionalització.
Metodologia	Creació de vivers d'empreses en centres de formació professional, orientats a animar en aquesta tasca els futurs emprenedors; la constitució de comitès de suport per zones, protegits per la Confederación de Empresarios de Navarra; i la generació d'actuacions encaminades a afavorir el canvi d'actitud davant l'emprenedoria.

Empresa e iniciativa emprendedora en la FP del sistema educativo español

Entitat responsable	Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Subdirección General de FP
Comunitat autònoma	
Contacte	
Nivell educatiu	FP
Assignatura	
Breu descripció	L'activitat docent quotidiana en el camp de l'FP ha de tenir com a premissa fonamental la incorporació de l'alumnat a la vida activa, ja sigui mitjançant la inserció en el mercat laboral o creant el seu propi lloc de treball per mitjà de l'activitat emprendedora que desemboca en el desenvolupament d'un projecte empresarial. Aquest procés emprendedor constitueix el motiu de ser del mòdul Empresa e iniciativa emprendedora.
Objectius	<p>L'objectiu general d'aquest mòdul consisteix a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la iniciativa emprendedora, dissenyant un pla d'empresa que tingui en compte les peculiaritats del sector econòmic que desplega la seva activitat del perfil professional d'alumnat de cada cicle. • Descriure les funcions de l'empresa, així com les formes organitzatives més adequades en funció del tipus de què es tracti. • Elaborar un pla d'empresa. • Decidir-se per la forma jurídica més aconsellable per a un tipus d'empresa concret, i fer els tràmits necessaris per crear i engegar una determinada unitat de negoci. • Descriure el procediment legal i documental precís per crear una petita empresa. • Interpretar la informació econòmica i financera que es genera en una petita empresa, i determinar el tipus de documents que cal aplicar al seu tractament. • Preparar els documents administratius més habituals que es generen en el funcionament d'una petita empresa. • Descriure les obligacions comptables de l'empresa i els requisits legals que han de complir els registres comptables, relacionant-los amb les operacions de gestió i comercialització que es desenvolupen en una petita empresa. • Analitzar l'estructura del Pla General de Comptabilitat, distingint els diferents tipus de comptes i el seu funcionament. • Analitzar els diferents impostos que graven l'activitat d'una petita empresa. • Preparar els documents administratius relacionats amb les obligacions fiscals. • Diferenciar les fonts de finançament a què pot recórrer una empresa, per seleccionar, mitjançant una anàlisi sistemàtica, la més adequada al tipus de negoci. • Desenvolupar les línies bàsiques d'un projecte empresarial emmarcat en els diferents sectors econòmics.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Metodologia activa, participativa, constructiva i socialitzadora. • Es parteix dels coneixements previs, formals o no formals, per construir el coneixement científic. • Com a eix de cada unitat de treball es fa servir un o més continguts procedimentals, al voltant dels quals es tractaran, de forma adequada, tant els continguts conceptuals, com els actitudinals. • Les tècniques de treball cooperatiu seran d'aplicació permanent a l'aula. • La simulació serà una eina de gran utilitat. • Les activitats formatives han de tenir com a objectiu addicional la globalització dels continguts i la seva funcionalitat.

Projecto YES (Young Entrepreneurship Strategies)

Entitat responsable	Centro Europeo de Empresa e Innovación de Murcia
Comunitat autònoma	Múrcia
Contacte	inmaculada.moreno2@carm.es esther.penalver@ceeim.es
Nivell educatiu	Infantil, primària, ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	<p>La Regió de Múrcia, per mitjà de la Conselleria d'Educació, Formació i Ocupació, representa Espanya en un projecte europeu per potenciar la cultura empresarial entre els joves. Aquesta iniciativa, denominada YES (Youth Entrepreneurship Strategies), la integren vuit regions europees, els representants de les quals van tenir la reunió bianual de treball a Múrcia el setembre del 2011, amb el principal objectiu d'integrar una perspectiva empresarial dins el sistema educatiu europeu. El projecte tracta d'identificar les millors pràctiques en matèria d'educació emprenedora, per tal de desenvolupar un mapping que ofereixi l'escenari actual en aquesta matèria a Europa. Sobre la base d'aquest mapping i un estudi de camp en el qual s'involucren els principals actors (estudiants, docents, directores de centres d'ensenyament, polítics i personal d'institucions relacionades amb l'educació i l'emprenedoria), s'elaborarà un pla d'acció regional, amb recomanacions per als pròxims anys. En el cas de la Regió de Múrcia, les iniciatives seleccionades han estat: «Emprender en mi Escuela», adreçada a l'educació primària, i «Empresa Joven Europea», orientada a alumnes de secundària, totes dues de Valnalón Educa i promogudes a la Regió de Múrcia per la Conselleria d'Educació. Amb elles es pretén fomentar entre els estudiants habilitats emprenedores com la creativitat, la innovació, el treball en equip o el lideratge. Així mateix, es prepara els alumnes per posar en marxa empreses pròpies i cooperatives escolars. Els alumnes s'encarreguen de fabricar i comercialitzar articles que després es distribuïran en un mercat creat específicament per a aquest projecte.</p> <p>A més a més, s'hi ha inclòs el concurs «Imagina una Empresa Diferente», per a alumnes de secundària, FP i batxillerat, en què els participants han de plantejar models de negoci d'empreses innovadores que cobreixin una demanda de la societat, de caràcter social, científic, tecnològic o cultural. També passarà a formar part de la guia de bones pràctiques el «Plan Emprendemos», impulsat per la Conselleria d'Universitats, Empresa i Investigació, a través de l'Instituto de Fomento, i que tracta de donar suport mitjançant iniciatives concretes i coordinades a la creació i consolidació d'empreses a la regió. La Conselleria d'Educació, Ocupació i Formació és soci principal en aquest projecte, en el qual també col·laboren la d'Universitats, Empresa i Investigació, a través de l'Instituto de Fomento, els ajuntaments de Cartagena i Moratalla, i la Universidad Politécnica de Cartagena.</p>
Objectius	L'objectiu d'aquesta iniciativa és promoure l'intercanvi d'experiències i la transferència de bones pràctiques entre regions dels 27 Estats membres de la Unió Europea, a més de Noruega i Suïssa. L'objectiu general de YES és incrementar el nombre d'emprenedors i accelerar la competitivitat europea. El mètode per aconseguir-ho consisteix a integrar des de les primeres etapes la perspectiva de l'emprenedoria en el sistema educatiu.
Metodologia	<p>El projecte l'integren vuit socis: Suècia (coordinadora del projecte), Finlàndia (responsable del grup de treball de redacció de la guia de bones pràctiques), França, Polònia, Irlanda, Eslovàquia, Estònia i Espanya. La Regió de Múrcia hi representa Espanya i és capdavantera en un dels grups de treball: Comunicació i disseminació de resultats. Els socis es reuneixen dos o tres cops l'any en una regió diferent per intercanviar bones pràctiques i avançar en l'elaboració final del Pla d'Acció i altres guies per lliurar a la UE, a més de compartir informació.</p> <p>Els representants de les vuit regions participants tenen fins al 31 de desembre de 2012, data de finalització del projecte, per elaborar un «Mapa de Bones Pràctiques» i un «Pla d'Acció regional», susceptible de ser incorporat a la resta de països.</p>

TribuCan	
Entitat responsable	Fundación Caja Navarra
Comunitat autònoma	Navarra
Contacte	www.can.es Eurecan «Tú eliges: tú decides» Volcán
Nivell educatiu	Primària, ESO i batxillerat
Assignatura	
Breu descripció	Aquesta iniciativa, pionera en el món educatiu, vol involucrar la societat (tribu) en el foment dels valors cívics dels nois i noies, en el marc de les competències bàsiques establertes a la LOE. Es pretén implicar-hi institucions educatives, entitats culturals, associacions familiars, agrupacions juvenils, partits polítics... i tothom que estigui interessat a donar-hi suport. TribuCan, avalat pel conegut professor i filòsof José Antonio Marina, és dirigit per professionals de la Can i ha rebut el suport d'un equip d'empresaris emprenedors (programa Eurecan), professors i pedagogs.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conciliar l'esperit solidari amb l'esperit emprenedor. • Comprendre que, sense iniciatives, la societat no avança i que l'esperit emprenedor es desenvolupa a través del foment d'actituds, capacitats i habilitats socials i de direcció. • Entendre que una part de la realització vital de les persones s'assoleix amb el treball i l'esforç personal. • Marcar-se objectius un mateix i lluitar per aconseguir-los. • Obtenir, seleccionar i interpretar la informació sobre els aspectes rellevants de l'entorn en què es produeix un projecte. • Valorar el treball en equip, respectant la individualitat de cadascú. • Utilitzar adequadament les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) com a instrument per elaborar projectes emprenedors o de qualsevol altra mena. • Manejar amb habilitat les competències lingüístiques bàsiques necessàries per iniciar qualsevol aprenentatge (lectura comprensiva, escriptura i expressió oral) i obtenir èxit en el món acadèmic i laboral.
Metodologia	L'eix del curs és l'aula virtual. Els alumnes hi han d'entrar, fer les activitats que se'ls proposen i enviar-les al tutor virtual designat per a cada centre. Al final de cada curs s'elabora un projecte emprenedor solidari, els beneficis del qual es destinen a millorar el projecte estudiat i es lliuren a l'ONG corresponent.

Aprender a emprendre - Explot Esperientzia

Entitat responsable	Bilbao Ekintza
Comunitat autònoma	País Basc
Contacte	Bilbao Ekintza c/ Nervión, 3 (entrada per Uribitarte, 6) 48001 Bilbao
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	Iniciativa promoguda i organitzada per Bilbao Ekintza E.P.E.L., entitat municipal que promou la generació de riquesa econòmica i social per a Bilbao, potenciant la ciutat com a destinació atractiva per a la inversió, la creació i el creixement d'empreses, tot millorant les oportunitats d'accés a l'ocupació. Bilbao Ekintza s'identifica amb innovació, amb el desenvolupament de la cultura emprenedora i el foment de l'emprenentatge i amb noves formes d'impulsar la creació d'ocupació i d'empreses.
Objectius	Fomentar l'esperit emprenedor/empresarial per mitjà de l'educació. Desenvolupar una sèrie d'habilitats i capacitats com el treball en equip, l'assumpció de riscos, la presa de decisions, la comunicació, el coneixement de l'entorn, l'observació i la iniciativa. Aconseguir un emprenentatge creatiu que proporcioni un paisatge futur més enriquidor, creatiu i cocreatiu. Potenciar la creativitat social i el compromís per a la millora del benestar social per promoure l'emprenentatge social.
Metodologia	Mitjançant «Explot Esperientzia» es pretén reactivar i potenciar la creativitat per detectar idees i projectes que emocionin els més joves i que guiïn les seves iniciatives emprenedores i empresarials en el futur. És una iniciativa oberta a la participació d'alumnes, professors, mares i pares, i observadors, en xerrades-taller, esmorzars-debat, etc., i visites als nostres empresaldea, incubadores i espai Ko-Worka, on poden conèixer i compartir experiències reals d'empreses creades amb el nostre suport. Té un bloc com a espai de trobada (www.ekinbilbao.net/explot), per mitjà del qual es connecten persones amb idees i interessos comuns que comparteixen coneixement i experiències, aconseguint així enriquir les reflexions individuals i col·lectives. Acabat el curs escolar, es convoca un concurs d'idees amb diferents categories de presentació: idees de negoci i projectes de vida; carta d'innovació social; reptes explot i/o experiència col·laborativa i s'organitza l'acte de clausura del programa, així com el lliurament de premis.

Programa EJE

Entitat responsable	Tknika. Centro de innovación para la formación profesional del País Vasco
Comunitat autònoma	País Basc
Contacte	TKNIKA, Zamalbide Auzoa, z/g 20100 Errenteria Tel.: (+34) 943 08 29 00 Fax: (+34) 943 08 29 11 www.tknika.net junamuno@tnika.net pdiez@tnika.net
Nivell educatiu	Alumnat de cicles formatius de graus mitjà i superior
Assignatura	Mòduls de FOL, Empresa i iniciativa emprenedora i Projecte
Breu descripció	<p>EJE planteja als alumnes el repte de crear i gestionar una empresa l'activitat de la qual s'exercirà en un context eminentment pràctic i real. Les miniespreses creades pels alumnes a l'aula desenvolupen l'activitat establint relacions comercials amb empreses semblants creades en centres educatius de la nostra comunitat o d'altres comunitats autònomes.</p> <p>El projecte potencia l'ús de les noves tecnologies de la informació i la comunicació posant els estudiants davant de situacions en què tenen l'oportunitat de posar en pràctica les seves habilitats i coneixements en aquestes àrees.</p>
Objectius	Entre altres objectius, aquest projecte es proposa acostar el món de l'empresa a l'aula, potenciant el desenvolupament de les capacitats emprenedores (creativitat, innovació, treball en equip, presa de decisions, iniciativa, lideratge, compromís i determinació, negociació, etc.), estimular l'acostament a altres cultures i realitats socials, i promoure la cooperació entre centres escolars.
Metodologia	Metodologia didàctica molt eficaç, elogiada i citada com una bona pràctica europea en el tractament de l'emprenentatge des dels nivells educatius intermedis. El punt fort davant de metodologies similars és la creació d'un «mercat» d'empreses, que traspasa les parets de l'aula; produeixen i venen el seu producte o servei com ho fan les seves «germanes grans» en la realitat, no pas en un simulador. Experts en aprenentatge com Roger Schank o Javier M. Aldanondo diuen que és un exemple clar de «Learning by doing» en què els alumnes no han de superar exàmens o adquirir conceptes: aprenen mentre treballen.

Cooperativisme a l'escola

Entitat responsable	Federació de Cooperatives d'Ensenyament de Catalunya
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	Confederació de Cooperatives de Catalunya c/ Premià, 15, 2ª planta 08014 Barcelona - G - 08944944 Tel.: (+34) 93 332 36 82 ccc(at)cooperativescatalunya(dot)coop
Nivell educatiu	ESO
Assignatura	Assignatura transversal
Breu descripció	El «Cooperativisme a l'escola» és una guia metodològica de la didàctica i l'aplicació pràctica dels principis cooperatius en els centres educatius de secundària i batxillerat. El «Cooperativisme a l'escola» esdevindrà una eina de difusió del cooperativisme.
Objectius	Traslladar els valors cooperatius a l'àmbit educatiu i transmetre'ls així a la població jove, el segment en què es troben els nous emprenedors.
Metodologia	Vídeo didàctic i guia didàctica per executar el projecte en els centres d'educació secundària.

Eduemprende actúa

Entitat responsable	C.E.E.I. Galicia, S.A. (Bic Galicia)
Comunitat autònoma	Galícia
Contacte	C.E.E.I. Galicia, S.A. (Bic Galicia) Barrio de San Lázaro 63A. Edifici Igape 3º 15703 Santiago de Compostel·la Tel.: 981546823 Fax: 981546832 www.bicgalicia.es
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	«Eduemprende» incorpora un conjunt d'actuacions estructurades en quatre eixos estratègics, objectius i iniciatives, de caràcter eminentment pràctic que s'adapten a cada nivell educatiu: <ul style="list-style-type: none"> • sensibilització, • motivació, • capacitació, • coordinació i aprofitament d'iniciatives.
Objectius	Potenciar en els currículums de totes les etapes educatives el foment de l'esperit emprenedor i empresarial com a competència bàsica de l'alumnat, desenvolupada d'una manera transversal o bé amb matèries específiques.
Metodologia	El pla preveu el desenvolupament de diverses activitats en relació amb l'entorn dels centres educatius, com ara visites a empreses, centres de negoci o parcs empresarials; a més a més, inclou els programes Erasmus i Leonardo da Vinci. Així mateix, hi ha accions de formació per al professorat, els integrants de departaments d'orientació i els alumnes, complementades pel disseny i publicació de recursos didàctics en aquesta matèria, i amb l'impuls de premis i concursos que estimulin el conjunt d'actituds emprenedores de l'alumnat.

Eduemprende projecta e idea

Entitat responsable	C.E.E.I. Galicia, S.A. (Bic Galicia)
Comunitat autònoma	Galícia
Contacte	
Nivell educatiu	FP
Assignatura	
Breu descripció	Un programa específic en formació professional, l'FP Plus, amb quatre línies d'actuació: FP Simula, FP Idea, FP Avanza i FP Emprene, amb la finalitat de sensibilitzar i orientar aquest col·lectiu cap a l'emprenedoria i l'empleabilitat.
Objectius	És un projecte que vol convertir en realitat les idees innovadores dels estudiants i la formació professional de negocis.
Metodologia	<p>Es compon de quatre programes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Idea. Dissenyar per estimular i premiar les millors idees emprenedores o innovadores. • Avanza. Permet obtenir una formació pràctica per posar en marxa una experiència empresarial, alhora que s'aprèn. • Emprene. Permet crear incubadores d'empreses per mitjà dels centres de formació professional. • Simula. Permet simular el funcionament d'un negoci a l'aula. L'alumne pren les decisions sobre la gestió de l'empresa i pren llocs de treball de diversos departaments per girar.

EJE IDE'TECT

Entitat responsable	Institut Municipal d'Ocupació Salvador Seguí (Lleida)
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	<p>Institut Municipal d'Ocupació Salvador Seguí Àrea de Formació c/ Pare Palau, 5 25005 Lleida Tel.: (+34) 973 247 737 Fax: (+34) 973 220 916</p> <p>Àrea d'Orientació i Inserció Laboral c/ Pare Palau, 5 25005 Lleida Tel.: (+34) 973 242 000 Fax: (+34) 973 245 681</p> <p>Centre Especial de Treball Partida de Vallcalent, 63 25199 Lleida Tel.: (+34) 973 278 315 Fax: (+34) 973 278 316</p>
Nivell educatiu	ESO i FP
Assignatura	FOL
Breu descripció	<p>El projecte IDE'TECT s'emmarca en el Programa Objectiu 3 de Cooperació Territorial Espanya / França / Andorra 2007-2013, cofinançat pel fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER).</p> <p>L'IDE'TECT és una xarxa d'institucions locals, tècniques i consulars d'Aragó, Catalunya, Midi-Pyrénées i Andorra, amb el suport d'especialistes en l'activitat empresarial reunides al voltant d'un desafiament comú.</p>
Objectius	Desenvolupar l'esperit de l'empresa i afavorir la creació d'una dinàmica a favor de la creació d'empreses. Estimular l'esperit i la cultura d'empresa i la iniciativa empresarial entre els joves i els futurs graduats per impulsar la nostra economia.
Metodologia	<p>Les accions en el projecte IDE'TECT es poden classificar en tres dinàmiques de funcionament:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inculcar la idea de negoci. Les campanyes de sensibilització per desmitificar la iniciativa empresarial i començar en les iniciatives empresarials. • Fomentar la idea dels projectes d'accions de detecció i els de foment de l'esperit empresarial. • Formalitzar el projecte. Les accions de reflexió sobre les pràctiques existents i l'harmonització en les àrees del projecte.

Emprendeplus

Entitat responsable	Impiva-Ceeis
Comunitat autònoma	Comunitat Valenciana
Contacte	Impiva-Ceeis Plaça Emilio Sala, 1 03801 Alcoi Tel.: (+34) 965 541 666 Fax: (+34) 965 549 206 informacion@ceei-alcoy.com
Nivell educatiu	FP
Assignatura	
Breu descripció	El Programa Emprendeplus (e+) és un projecte promogut per IMPIVA i els quatre CEEI de la Comunitat Valenciana. Aglutina un conjunt d'actuacions amb l'objectiu de fomentar i estimular l'esperit emprenedor en l'àmbit local, en col·laboració amb els agents del territori.
Objectius	Promoure i accelerar la decisió d'emprendre, i especialment concretar la decisió de donar-se d'alta com a autònom o de crear una empresa.
Metodologia	Mostrar d'una manera molt pràctica, participant i competint, el procés de creació d'una empresa. Això es fa a través de quatre línies: <ul style="list-style-type: none"> • Motivació: experiències emprenedores: tu pots. • Creativitat: com desenvolupar idees que poden esdevenir negoci. • Tendències i oportunitats: com definir tendències que contribueixin a descobrir oportunitats. • Models de negoci: explicar i definir models de negocis. Activitats d'aprenentatge, formalització de formularis, debats i concursos completen la metodologia.

Plan de emprendimiento en el sistema educativo de Galicia

Entitat responsable	Conselleria d'Educació. Xunta de Galicia
Comunitat autònoma	Galícia
Contacte	www.edu.xunta.es/fp/webfmsend/1929
Nivell educatiu	Primària, ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	Pla marc per al foment, l'atenció i la vehiculització de l'esperit emprenedor en el sistema educatiu de Galícia per millorar el talent, l'empleabilitat i empresarialitat de l'alumnat com a instrument de progrés social.
Objectius	Transmetre a la comunitat educativa la importància de construir i fomentar una nova cultura emprenedora, reconèixer i integrar els seus valors als centres d'ensenyament i motivar l'alumnat perquè desenvolupi activitats innovadores i creatives. D'altra banda, cal fomentar la relació entre centres, empreses i organitzacions, i reconèixer el paper de les persones emprenedores de Galícia, a través de l'anàlisi de les iniciatives ja desenvolupades.
Metodologia	<p>«Eduemprende» incorpora un conjunt d'actuacions, estructurades en quatre eixos estratègics, objectius i iniciatives, de caràcter eminentment pràctic i adaptades a cada nivell educatiu, tres de les quals incideixen directament en la sensibilització, la capaciació i l'empresarialitat; mentre que la quarta, transversal, es refereix a la coordinació i rendibilització de les sinergies que es produeixin.</p> <p>El pla preveu desenvolupar diverses activitats en relació amb l'entorn dels centres educatius, com ara visites a empreses, centres de negoci o parcs empresarials; a més a més, inclou els programes Erasmus i Leonardo da Vinci. Així mateix, hi ha accions de formació per al professorat, els integrants de departaments d'orientació i els alumnes, complementades pel disseny i publicació de recursos didàctics en aquesta matèria, i amb l'impuls de premis i concursos que estimulin el conjunt d'actituds emprenedores de l'alumnat.</p>

Premios Monkey

Entitat responsable	CEEI Castellón
Comunitat autònoma	Comunitat Valenciana
Contacte	Centro Europeo Empresas Innovadoras Castellón (CEEI Castelló) c/ Gíinjols, 1 12003 Castelló Tel.: (+34) 964 722 030 Fax: (+34) 964 238 889 ceei@ceei-castellon.com www.ceei-castellon.com www.clubinn.es www.laboratoriodeinnovacion.com
Nivell educatiu	Batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	Es convoca el concurs d'idees Premios Monkey per estimular i promoure l'esperit emprenedor entre els alumnes, professors i els centres educatius de la província. Es premien les millors idees de negoci plasmades en un pla d'empresa.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar i estimular l'esperit emprenedor buscant afermar la iniciativa emprenedora com un eix en el sistema educatiu. • Premiar el sentit de la iniciativa, la creativitat aplicada al món d'empreses i el comportament emprenedor de l'alumne, mitjançant la presentació i el desenvolupament d'un projecte d'empresa basat en una idea nova respecte a serveis, productes, processos, sistemes o negocis. • Valorar el desenvolupament de capacitats com l'observació, la iniciativa, l'assumpció de riscos, la presa de decisions i la resolució de conflictes, així com el treball en equip. • Potenciar i valorar el treball entre estudiants i professors de diferents centres educatius. • Premiar la iniciativa emprenedora i la implicació de tutors i centres educatius.
Metodologia	En equips de dos i quatre, els alumnes presenten un pla d'empresa. Tots els projectes són dirigits per un tutor/a o orientador/a del centre. Cada centre hi pot presentar tants projectes com vulgui, però només un per equip, sempre que les idees que es presentin siguin susceptibles de convertir-se en un projecte empresarial innovador.

Fundación Junior Achievement España. Aprender a emprender

Entitat responsable	Fundación Junior Achievement España
Comunitat autònoma	
Contacte	Fundación Junior Achievement España c/ Diego de León, 47 28006 Madrid Tel.: (+34) 915 552 916 www.fundacionjaes.org/
Nivell educatiu	Primària, ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	Preparar i inspirar els joves perquè tinguin èxit en una economia global, generant l'esperit emprenedor que els permeti arribar a les seves metes en un marc de responsabilitat i llibertat.
Objectius	<p>Conèixer l'entorn social i econòmic en què viuen i analitzar la importància de continuar els estudis.</p> <p>Discutir la formació, habilitats, hàbits i comportaments essencials per tenir èxit en l'assoliment de les metes professionals, i analitzar les aptituds requerides en el mercat de treball.</p> <p>Posar èmfasi en els interessos i les habilitats dels estudiants.</p> <p>Preparar els alumnes perquè puguin participar activament en la vida social i cultural.</p> <p>Reconèixer i apreciar la seva pertinença a grups socials amb característiques i trets propis, valorant i respectant les diferències amb altres grups.</p> <p>Acceptar el valor de les opinions i els sentiments dels altres perquè la convivència escolar es basi en la solidaritat, la cooperació i el respecte.</p>
Metodologia	<p>Involucrar empreses i professionals perquè comparteixin la seva experiència amb els nois i joves, i els mostrin el camí a recórrer per tenir èxit com a persones i contribuir a millorar la nostra societat.</p> <p>Eminentment pràctica i participativa, amb activitats «learnig by doing», en què l'alumne esdevé protagonista del seu propi aprenentatge.</p>

Escola transformadora

Entitat responsable	La Colactiva
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	aforaste@gmail.com mariona.masgrau@udg.edu lacol@lacolactiva.cat
Nivell educatiu	Infantil i primària
Assignatura	
Breu descripció	Disseny d'un projecte pilot sobre emprenedoria per a educació infantil i els tres cicles de primària per a una escola de Banyoles (Girona). Aquest projecte posarà èmfasi en la gestació de la idea inicial i en l'aplicació en l'entorn immediat (aula-escola-ciutat).
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Fomentar la creativitat com una competència bàsica. • Implicar els alumnes en els processos educatius. • Incidir en l'entorn social per transformar-lo. • Ser capaços de treballar en equip. • Saber assumir riscos i gestionar el fracàs. • Fomentar l'autoestima i explorar futures vocacions.
Metodologia	Ens basem sobretot en aquests tres enfocaments metodològics: <ul style="list-style-type: none"> • Aprenentatge per projectes. • Aprenentatge servei. • Aprenentatge cooperatiu i col·laboratiu.

Social dreamers. Emprendizaje social juvenil

Entitat responsable	EDEX
Comunitat autònoma	País Basc
Contacte	Juan Carlos Melero c/ Indautxu, 9 48011 Bilbao prevencion@edex.es @Social_Dreamers www.socialdreamers.es
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP
Assignatura	Educació per a la ciutadania
Breu descripció	Social dreamers és una iniciativa d'EDEX per promoure l'emprenentatge social juvenil. EDEX és una organització privada sense finalitat de lucre, independent, laica i professional, amb més de 30 anys d'experiència en la promoció del desenvolupament positiu de nois, noies, adolescents i joves a Espanya i l'Amèrica Llatina.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitar adolescents i joves en els coneixements, destreses, actituds i valors necessaris per a l'emprenedoria social. • Visualitzar els adolescents i joves compromesos amb processos d'emprenentatge social. • Promoure l'emprenentatge social juvenil, contribuint a la generació, desenvolupament i enfortiment de joves emprenedors, i a les seves iniciatives d'emprenentatge social.
Metodologia	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboració d'un mapatge sistemàtic sobre la situació al País Basc. • Presentació pública de la iniciativa. • Organització d'una trobada sobre emprenentatge social juvenil i innovació social, sota la denominació genèrica #lohacemos. • Disseny de l'escola de lideratge social juvenil. • Dinamització de projectes socials en l'àmbit local, en aliança amb l'ONG internacional Ashoka. • Formació de participants en habilitats per a la vida (empatia, pensament crític, pensament creatiu...).

Creemos nuestra empresa

Entitat responsable	Fundación Créate
Comunitat autònoma	Madrid
Contacte	fundacioncreate.org
Nivell educatiu	Primària
Assignatura	
Breu descripció	<p>És un programa que fomenta l'esperit emprenedor mitjançant la creació de petites empreses a l'aula. Elaborat per la Fundación Créate, s'ha dissenyat per ser impartit amb caràcter transversal en horari curricular en els cursos del 3r cicle d'educació primària. La transversalitat del programa persegueix la integració dels continguts i activitats al llarg de les diferents àrees de coneixement, potenciant-les i afavorint-ne l'assimilació entre els alumnes. En oferir-se en anglès, espanyol o bilingüe, potencia l'aprenentatge real i la millora de l'idioma.</p>
Objectius	<p>L'objectiu principal és promoure el desenvolupament de les qualitats o competències de l'emprenedor en els alumnes de l'últim cicle d'educació primària a través de la creació d'una empresa a l'aula. S'identifiquen les 10 qualitats, que es treballen de diferents maneres al llarg de les sessions que es fan a l'aula, amb una metodologia basada en l'autodescobriment i en la intel·ligència emocional: iniciativa, creativitat, motivació per a l'assoliment, fixació de metes, persistència, autoconsciència i autoconfiança, responsabilitat, autonomia, recerca d'oportunitats i assumpció de riscos.</p> <p>Els objectius específics del programa són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar la capacitat d'autoavaluació de les aptituds en relació amb l'entorn. • Desenvolupar la capacitat creativa i la recerca de solucions a problemes i necessitats de l'entorn. • Desenvolupar la iniciativa, fomentant la capacitat de passar a l'acció. • Desenvolupar el sentit de responsabilitat individual i col·lectiva. • Desenvolupar la capacitat de prendre decisions, assumir riscos i aprendre d'errors: positivitzar el fracàs com a font d'aprenentatge. • Desenvolupar l'habilitat d'obtenir informació, seleccionar-la i analitzar-la.
Metodologia	<p>Es basa en una metodologia vivencial que fomenta l'autodescoberta i el desenvolupament de les habilitats emocionals i socials dels nostres alumnes.</p> <p>Alguns mètodes emprats són l'interrogatiu, el deductiu, el comparatiu a través de diverses tècniques, com ara la TGN (Tècnica de grup nominal), «brainstorming», jocs pedagògics, debats, autodiagnòstics, entrevistes, qüestionaris, «in basket», votació, enquesta, mapes mentals, prototipatge o exposició en públic, entre altres.</p>

c+e, Laboratorio de comunicación y educación/CST radio

Entitat responsable	Fundación Santo Tomás/Colegio Santo Tomás
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Fundación Santo Tomás c/ González Abarca, 20 33401 Avilés
Nivell educatiu	Primària i ESO
Assignatura	
Breu descripció	<p>CST radio és un projecte escolar del Col·legi Santo Tomás, d'Avilés, integrat en el programa c+e i basat en una emissora de ràdio. Desplega l'activitat en l'àmbit escolar. La producció i emissió de programes dona lloc a noves estratègies d'adquisició de coneixements orientats als mitjans de comunicació. Al mateix temps, el procés de gestió de l'emissora aporta coneixements sobre l'organització i realització emprenedora de projectes.</p> <p>Totes dues línies de treball reforcen les àrees d'aprenentatge, especialment les relacionades amb les funcions comunicatives i emprenedores.</p>
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Adquisició d'eines de comunicació per al desenvolupament personal i professional. • Implantació en l'aprenentatge de recursos que milloren l'adquisició del coneixement en totes les àrees. • Disseny d'eines específiques per a l'atenció a la diversitat. • Desenvolupament d'actituds emprenedores en l'espai de la comunicació social. • Potenciació d'aptituds dins dels perfils professionals de la comunicació social.
Metodologia	<p>La programació crea noves estratègies d'adquisició de coneixements orientats als mitjans de comunicació i reforça totes les àrees d'aprenentatge, especialment les relacionades amb les funcions comunitàries.</p> <p>En el procés de creació dels continguts s'aborden metodologies de treball pròpies de l'entorn escola 2.0, referides a la recerca sistemàtica d'informació, com a part de petits projectes d'investigació basats en tècniques de treball cooperatiu. El resultat final, traduït a format radiofònic, serà el punt de partida per al treball previ d'expressió oral, que desembocarà en l'emissió dels diferents programes.</p>

Plan de fomento del espíritu emprendedor en la formación profesional inicial de Cantabria

Entitat responsable	Dirección General de Formación Profesional y Educación Permanente
Comunitat autònoma	Cantàbria
Contacte	www.cantabria.es/web/consejeria-de-educacion
Nivell educatiu	FP
Assignatura	Formació i orientació laboral, empresa i iniciativa
Breu descripció	Conjunt d'accions estratègiques a executar tant a curt com a mitjà i llarg termini per tots els agents vinculats a l'emprenedoria a Cantàbria.
Objectius	<p>Difondre, sensibilitzar i promoure en l'àmbit de la formació professional la innovació, la creativitat, la responsabilitat i l'emprenedoria, com a conjunt de competències de la cultura emprenedora.</p> <p>Estendre la cultura emprenedora des de la comunitat educativa al teixit empresarial càntabre, involucrant-hi tots els agents i estructures socials i creant una societat emprenedora.</p> <p>Potenciar els centres d'FP com a llocs on es reconeixen i es fomenten les habilitats emprenedores, els projectes innovadors, l'emprenedoria vocacional, el talent i l'esforç, tant dels docents com de l'alumnat.</p> <p>Estimular el paper del professorat com a mentor a les aules, el seu reciclatge professional i la pròpia capacitat emprenedora.</p>
Metodologia	S'han planificat cinc eixos estratègics per a la implantació progressiva de 26 accions emprenedores en l'FP inicial.

Urratsbat

Entitat responsable	TKNIKA
Comunitat autònoma	País Basc
Contacte	TKNIKA Zamalbide Auzoa, z/g 20100 Errenteria Tel.: (+34) 943 082 900 Fax: (+34) 943 082 911
Nivell educatiu	FP
Assignatura	Activitat extraescolar
Breu descripció	<p>Urratsbat és un programa promogut per la viceconselleria de Formació Professional i Aprenentatge Permanent del Departament d'Educació, Universitats i Investigació del Govern Basc i coordinat per TKNIKA, per ajudar l'alumnat d'FP en la creació de la seva pròpia empresa.</p> <p>En cada centre, les persones promotores disposen del servei de l'Oficina de la Persona Emprenedora, degudament equipada i disponible amb caràcter gratuït.</p> <p>Si els projectes empresarials ho requereixen, els participants del programa també poden fer servir altres instal·lacions, com ara els tallers del centre, per realitzar els prototips del producte en fase d'estudi. A més a més, cada centre disposa d'una persona que s'ocupa de tasques de sensibilització i dinamització de projectes empresarials. Amb l'ajuda d'assessories externes es fixa com a objectiu estratègic la creació d'una empresa promoguda per l'alumnat del centre en cada curs escolar.</p>
Objectius	Convertir els centres en vivers i incubadores d'empreses.
Metodologia	Fases del programa: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sensibilització. Xerrades de divulgació. Cursos de 16 hores. Preprojectes. 2. Selecció de projectes. 3. Formació a promotors. 4. Tutorització (tècnica i empresarial). 5. Creació de l'empresa.

Emprendiendo en familia

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	Ciudad Industrial del Valle del Nalón c/ Hornos Altos, s/n 33930 Langreo Tel.: (+34) 985 692 227 www.valnalon.com
Nivell educatiu	Primària i ESO
Assignatura	
Breu descripció	Programa pilot per donar suport a pares i mares en el desenvolupament de les competències emprenedores dels seus fills. Fases: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sensibilització. 2. Impacte. 3. Trobades.
Objectius	Afavorir la implicació de pares i mares en l'educació emprenedora dels fills. Fomentar la comunicació entre pares i fills. Intercanviar experiències i reflexions entre famílies. Dotar les famílies de les eines i els coneixements necessaris per impulsar l'emprenedoria dels fills.
Metodologia	Metodologia activa i participativa que proposa un treball seqüencial amb les famílies participants per mitjà d'accions complementàries que es desenvolupen al llarg del curs escolar.

Fomento del espíritu emprendedor en FP, ESO y bachillerato y competencias para emprender

Entitat responsable	Consejo Superior de Cámaras/Fundación Incyde
Comunitat autònoma	
Contacte	www.camaras.org/
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	<p>Tres tipus d'accions:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organització de jornades sobre foment de l'esperit emprendedor per als alumnes de formació professional, ESO i batxillerat. 2. Actualització, edició i difusió de materials pedagògics com ara el document «Fomento del espíritu emprendedor en la escuela» en format multimèdia, o el material anomenat «Una vuelta emprendedora». 3. Celebració d'una trobada per fomentar l'esperit emprendedor, amb assistència de persones de tots els punts d'Espanya, la majoria alumnes d'FP, i en la qual diversos empresaris van explicar la seva experiència en la fundació i gestió de la seva empresa.
Objectius	<p>Promoure el desenvolupament de les qualitats personals relacionades amb l'esperit emprendedor, com ara la creativitat, la iniciativa, l'assumpció de riscos i la responsabilitat.</p> <p>Aportar un coneixement inicial del món empresarial i ajudar a entendre el paper del col·lectiu empresarial en la comunitat.</p> <p>Conscienciar sobre l'ocupació per compte propi com a possible opció professional.</p> <p>Contribuir a tenir una percepció oberta de l'economia, en un context d'obertura creixent dels mercats i d'expansió tecnològica que impulsa aquesta obertura.</p>
Metodologia	<p>Tres tipus d'accions:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organització de jornades sobre foment de l'esperit emprendedor per als alumnes de formació professional, ESO i batxillerat. 2. Actualització, edició i difusió de materials pedagògics com el document «Fomento del espíritu emprendedor en la escuela» en format multimèdia, o el material anomenat «Una vuelta emprendedora». 3. Celebració d'una trobada per fomentar l'esperit emprendedor amb assistència de persones de tots els punts d'Espanya, la majoria alumnes d'FP, i en el qual diferents empresaris van explicar la seva experiència en la fundació i gestió de la seva empresa.

Empresa joven educativa» - EJEd

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	www.valnaloneduca.com
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	<p>Empresa joven europea proposa a l'alumnat crear i gestionar la pròpia miniempresa. La forma jurídica triada és la societat cooperativa. D'aquesta manera, la cooperativa creada a l'aula establirà relacions comercials amb miniempreses d'altres comunitats autònomes o països amb l'objectiu d'«importar» i «exportar» productes entre elles. Els productes importats es comercialitzaran en el mercat local i posteriorment s'analitzaran els resultats i es repartiran els beneficis obtinguts, com en qualsevol empresa real.</p>
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciar el desenvolupament de l'esperit emprenedor (capacitats i actituds emprenedores) en cicles formatius mitjançant la posada en pràctica d'un conjunt de coneixements, destreses i actituds. • Proporcionar a l'alumnat els coneixements bàsics per crear i gestionar una empresa a través d'una experiència real i pràctica, fomentant el treball cooperatiu. • Dotar l'educació d'una dimensió global, fomentant la cooperació entre l'alumnat i el professorat de diferents centres educatius, i afavorint el contacte amb entitats i empreses de l'àmbit social.
Metodologia	<p>Amb aquesta experiència pràctica, l'alumnat tindrà l'oportunitat de desenvolupar en un context real unes habilitats i actituds com la iniciativa, la presa de decisions, la creativitat i el treball en equip; alhora, assimilarà conceptes bàsics sobre la creació i gestió d'empreses.</p> <p>EJEd també proporciona a l'alumnat contacte amb empreses i institucions de l'entorn.</p>

Una empresa en mi centro - EMC

Entitat responsable	Ciudad Tecnológica Valnalón
Comunitat autònoma	Principat d'Astúries
Contacte	www.valnaloneduca.com
Nivell educatiu	<p>En l'educació formal i reglada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alumnat d'educació especial (fins a 18-21 anys). <p>En l'educació no formal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alumnat de centres de suport a la integració (de 16/18 fins a 50 anys). • Associacions i fundacions dedicades al treball amb persones amb discapacitat intel·lectual (de 18 a 50 anys).
Assignatura	
Breu descripció	Una empresa en mi centro és un projecte educatiu adreçat a alumnat d'educació especial i de centres de suport a la integració. Durant el curs escolar es crea i gestiona una cooperativa educativa que fabrica productes artesanalment, que després es venen en un mercat o fira de la població, una vegada l'any.
Objectius	L'objectiu general d'EMC és difondre la cultura emprenedora entre persones amb discapacitat intel·lectual, promovent conductes i actituds de col·laboració, coordinació, superació de conflictes i assumpció de problemes i responsabilitats.
Metodologia	Una metodologia basada en la pràctica, en la qual l'aprenentatge és actiu, cooperatiu i significatiu, i els destinataris del projecte són protagonistes del seu propi aprenentatge, ja que seran ells els qui prendran les decisions. Per a això, la relació entre el centre educatiu i els fets de l'entorn immediat són diàriament presents.

Be an entrepreneur, 4t ESO

Entitat responsable	Col·legi Montserrat
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	www.cmontserrat.org/
Nivell educatiu	4t ESO
Assignatura	Assignatura obligatòria en el currículum
Breu descripció	Una nova matèria que permet ensenyar als alumnes a ser sensibles a les necessitats de la societat, detectar-les i ser capaços de crear una empresa que tingui tots els requisits per poder-se gestionar i la finalitat principal de la qual sigui trobar solucions a la necessitat detectada.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Apropar els alumnes al món real i preparar-los per al futur. • Fer-los sensibles a les necessitats de la societat i buscar solucions innovadores. • Que els alumnes desenvolupin la responsabilitat amb ells mateixos i amb els companys. • Desenvolupar el propi esperit emprenedor per ser capaços d'emprendre reptes i projectes. • Que els alumnes coneguin de primera mà les funcions que es desenvolupen en una empresa.
Metodologia	L'assignatura combina sessions magistrals sobre gestió empresarial i iniciativa emprenedora, amb treball en equip per part dels grups, monitoritzats per dos professors.

Imagina y emprende

Entitat responsable	Junta de Extremadura
Comunitat autònoma	Extremadura
Contacte	Juan Masa Corral Assessor tècnic docent D.G.F.P. y E.A. Gobierno de Extremadura. Consejería de Educación y Cultura Tel.: (+34) 924 004 037 atd11@edu.juntaex.es www.culturaemprenedora.es/
Nivell educatiu	ESO
Assignatura	3r ESO
Breu descripció	És una proposta curricular per a la matèria optativa Iniciativa emprendedora, d'oferta obligada al tercer curs de l'ESO.
Objectius	Es pretén que els joves adquireixin les competències de la cultura emprendedora i que siguin capaços d'afrontar reptes i assumir riscos d'una manera proactiva, i que puguin analitzar l'entorn i prendre decisions racionals treballant en equip. El que es trasllada a l'alumnat és la cultura emprendedora no només com el procés de creació d'una empresa, sinó com tota activitat capaç de generar canvis en l'entorn per millorar-lo.
Metodologia	La metodologia és participativa, perquè potencia el treball en equip i treballa a través de dinàmiques de grup. A més a més, es pretén que l'alumnat desenvolupi un micro-projecte en l'últim bloc de formació.

Escuela juventud emprendedora de Cantabria - EJECAANT

Entitat responsable	EJECAANT
Comunitat autònoma	Cantàbria
Contacte	CAPLEA c/ Bonifaz, 16, bajo 39003 Santander ejecant@jovenmania.com Tel.: (+34) 942 314 784
Nivell educatiu	Infantil, primària, ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	<p>EJECAANT és la primera escola de Cantàbria dedicada a formació per a l'emprenedoria, al suport a la creació de noves empreses i la difusió del foment de l'esperit i la cultura emprenedors.</p> <p>S'aposta per despertar aquesta actitud emprenedora i creativa que qualsevol jove pot tenir, però que per manca de coneixement, suport, o simplement per l'absència de cultura emprenedora no s'arriba a desenvolupar.</p>
Objectius	<p>Promoure amb diferents eines l'esperit emprenedor, la iniciativa i la innovació entre les persones joves i sensibilitzar sobre la seva importància per enfortir el teixit empresarial i crear ocupació. Oferir formació innovadora en temàtica laboral i empresarial per a joves.</p>
Metodologia	<p>Jornades, cursos, tallers, formació en línia, motivació a través d'activitats paral·leles i concursos, cursos íntegrament en anglès.</p>

InnovaFP.CAT

Entitat responsable	Centre FP.CAT de la Garrotxa
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	Centre FP.CAT de la Garrotxa Ctra. de Riudaura, 110 17800, Olot Tel.: (+34) 972 261 144 Fax: (+34) 972 263 366 info@garrotxa.fpcat.cat
Nivell educatiu	FP
Assignatura	Transversal
Breu descripció	<p>El programa ofereix a les empreses de l'entorn del centre el desenvolupament conjunt de projectes d'innovació. Per a això, se'ls proposa la col·laboració de professors i alumnes de l'Institut la Garrotxa, que forma part del Centre FP.CAT de la Garrotxa, per participar en els projectes que es desenvolupen. Per la seva part, les empreses hi aporten els reptes i els coneixements.</p> <p>Com que innovació és tota novetat que té valor per al mercat o els usuaris, la manera de reconèixer el valor dels projectes és la valoració econòmica, i per això les empreses paguen al centre la col·laboració dels professors i alumnes. Aquests ingressos es destinen a millorar els equipaments i instal·lacions del centre.</p>
Objectius	<p>Amb el programa s'obtenen diferents objectius per a diversos grups d'interès:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alumnes. Participen en projectes interessants per a la seva formació, reals i amb components d'innovació, que els impulsen a incrementar l'esforç i que alhora els obren noves vies d'inserció laboral. Així mateix, es fomenta l'esperit innovador i emprenedor. • Professors. Tenen la possibilitat de mantenir-se actualitzats quant a coneixements i tècniques que utilitza la indústria, i els permet millorar la programació dels mòduls formatius que imparteixen, així com l'evident creixement personal que la participació en aquest tipus de projectes comporta. • Centre formatiu. Permet establir unes relacions més estretes amb les empreses, millorar l'equipament i instal·lacions, i mantenir un alt nivell de motivació de professors i alumnes. • Empreses. Poden desenvolupar projectes d'innovació o transferència de coneixement a un preu competitiu, que d'una altra manera quedarien aparcats en un calaix. A més, permet avaluar les capacitats dels alumnes que participen en els projectes com a via d'incorporació de nou talent.
Metodologia	<p>Per portar a terme el programa, es designa un coordinador, que selecciona un grup de professors que, voluntàriament, participen en el programa. S'identifiquen les capacitats del grup de professors per elaborar una carta dels serveis que s'oferiran a les empreses. Tot seguit s'informa les empreses del territori de l'oferta de serveis.</p> <p>Quan es detecten empreses interessades a desenvolupar conjuntament un projecte, es tria el professor responsable del projecte, els professors col·laboradors, si són necessaris, i els alumnes que hi participaran. Normalment, aquests alumnes participen en el projecte seguint el mòdul de formació en centres de treball, encara que també es pot donar el cas que es desenvolupi en altres mòduls professionals.</p>

Sorprendedores en la ET

Entitat responsable	Servicio Cántabro de Empleo
Comunitat autònoma	Cantàbria
Contacte	Unidad de Promoción y Desarrollo Regional - UPDR Casa del Mar, 2ª planta Av. Sotileza s/n. Barrio Pesquero 39009, Santander Tel.: (+34) 942 206 997 titoempleacantabria@gmail.com
Nivell educatiu	Programa regional d'escoles taller
Assignatura	Foment de la cultura emprenedora. Sorprendedores en la ET
Breu descripció	<p>El Servicio Cántabro de Empleo, a través de la Unidad de Promoción y Desarrollo Regional, ha dissenyat el programa «Emprenedores en la escuela taller», per fomentar mitjançant el joc la cultura emprenedora i els valors associats entre els alumnes del programa regional d'ocupació/formació.</p> <p>«Sorprendedores» és un joc per aprendre a desenvolupar la capacitat emprenedora, descobrint quins són els nostres somnis personals i quines habilitats necessitarem per poder materialitzar-los.</p>
Objectius	<p>Es pretén posar en valor davant els alumnes la figura de la persona emprenedora, i més enllà d'aquesta, la figura del sorprendedor. Són persones que s'involucren en un projecte empresarial no només per sobreviure o guanyar diners, cosa que es dona per feta, sinó per deixar una petjada significativa en aquest món. Amb els seus projectes contribueixen a deixar el món una mica millor que no estava abans d'emprenre'ls.</p>
Metodologia	<p>El programa «Sorprendedores en la ET» s'estructura en dues fases i, dins d'aquestes, en diverses sessions cadascuna.</p> <p>Fase 1: Primera etapa d'actuació en cadascuna de les escoles taller:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sessió 1: Presentació i exposició de la filosofia i la mecànica del joc Sorprendedores. Realització de partides lentes d'aprenentatge i fixació de conceptes del joc, entre 8 i 24 participants. Sessió 2: Recordatori sobre el que s'ha après a la sessió anterior i realització de les primeres partides de competició a cada ET. Sessió 3: Partides finals, de les quals surten els representants de cada escola taller per a la trobada regional de Sorprendedores en la ET, en modalitat individual i de parelles. <p>Fase 2: Segona etapa d'actuació amb la celebració d'una jornada conjunta entre escoles taller amb el joc Sorprendedores.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realització d'una competició entre els representants seleccionats a cada escola taller, d'on surt el sorprendedor/a de l'any i la parella sorprendedora de l'any. • Abans de començar la competició, cada representant ha d'exposar davant els altres quins valors han après ell i la seva escola en aquest programa, i què és el més important que han tret d'aquesta experiència

Torneo Atrévete a emprender

Entitat responsable	Diputació de Castelló a través dels centres Cedes i Momento Cero
Comunitat autònoma	Comunitat Valenciana
Contacte	Centros Cedes Elena Esteve F. Servicio de Promoción Económica y Relaciones Internacionales Diputació Provincial de Castelló c/ Via Augusta, s/n 12194 La Vall d'Alba Tel.: (+34) 964 256 681 - Extensió101 Fax: (+34) 964 320 345 eesteve@dipc.as www.centroscedes.es www.dipc.as
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP
Assignatura	Economia i altres assignatures
Breu descripció	És un campionat sobre la base del joc de tauler «El Plan» (www.juegoelplan.cl), eina educativa dissenyada per desenvolupar habilitats d'emprenedoria entre els jugadors. Hi participen estudiants i professors. El torneig «Atrévete a emprender» promou una competència sana amb la finalitat de desenvolupar competències d'emprenedoria, entenent que no els serviran només per emprendre creant una empresa, sinó com a habilitats en qualsevol projecte que portin a terme. Es va celebrar a la província de Castelló del 29 de novembre fins al 2 de desembre, organitzat per la Diputació de Castelló a través dels Centres Cedes i la participació de l'empresa xilena Momento Cero, creadora del joc i que lidera la implantació d'aquest torneig a Espanya. Contacte: Momento Cero: Elías Tefarikis, soci consultor etefarikis@momentocero.cl Vídeo del torneig «Atrévete a emprender»: http://bit.ly/GUf5qq
Objectius	Generar entorns d'emprenedoria fomentant l'esperit emprenedor com a actitud de vida orientada a la creació de valor sostenible. Així mateix, a través del joc «El Plan», desenvolupar habilitats i competències d'emprenedoria com planificació i organització, identificació de noves oportunitats, iniciativa, motivació per a l'assoliment, lideratge, treball en equip, creativitat i capacitat d'assumir riscos, entre altres.
Metodologia	Els participants en aquest torneig són formats a través de xerrades i activitats en les quals s'enforteixen les relacions interpersonals i es valora i destaca el treball dels altres competidors a partir del reconeixement dels assoliments dels contrincants; també s'hi exposen aspectes clau en l'educació per a l'emprenedoria. A més, s'instal·len capacitats permanents i es transfereix metodologia, que posteriorment és replicable i escalable per part del contractant.

Tivo creativo - Explorando la creatividad

Entitat responsable	Nova Group
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	Nova Group Parc Científic i Tecnològic - Ed. Jaume Casademont – Porta A - Local 25 c/ Pic de Peguera, 15 17003 Girona Tel.: (+34) 972 245 000 www.tivocreativo.com hola@tivocreativo.com
Nivell educatiu	Educació primària
Assignatura	
Breu descripció	És una iniciativa que té com a finalitat principal facilitar que els nens i nenes de primària prenguin consciència de la seva creativitat i aprenguin a sistematitzar la generació d'idees amb valor, a còpia de posar-les en pràctica.
Objectius	L'objectiu de Tivo creativo – Explorando la creatividad és aconseguir que el 100% dels nens desenvolupin la seva part més creativa. La iniciativa demostra que la creativitat no és cosa d'uns quants, sinó que tots som capaços de tenir bones idees. Conscienciar els nens i nenes de la seva capacitat creativa durant les primeres etapes educatives (de 6 a 12 anys), quan encara tenen despert tot el potencial creatiu pot facilitar-los identificar què els apassiona i quin és el seu talent, i poder engegar un procés transformador com a base sòlida d'una emprenedoria d'èxit en qualsevol camp o temàtica.
Metodologia	Es posa en pràctica a través d'un programa de tallers que es desenvolupa a les escoles amb alumnes de 6 a 12 anys, en tres nivells i a partir de la formació i participació del professorat. Programa Explorando la creatividad. El nivell 1 es desplega a partir del llibre Tivo creativo Explorando la Sabana; en el nivell 2 s'impulsa la cocreació d'un nou conte mitjançant un joc i com a continuació del nivell 1; en el nivell 3, els nois ja aporten les seves idees en una situació o cas real (producte quotidià o repte de la mateixa escola).

Plan para el fomento de la cultura emprendedora en el sistema educativo público de Andalucía

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía Consejería de Economía, Innovación y Ciencia Consejería de Empleo.
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/averroes/cultura_emprendedora/emprender.ced@juntadeandalucia.es Portal temàtic pendent
Nivell educatiu	Primària, ESO i batxillerat
Assignatura	
Breu descripció	<p>El Parlament Andalusí aprova per unanimitat, el juny de 2011, una resolució per la qual s'insta el Consell de Govern a potenciar l'esperit emprenedor en el sistema educatiu andalusí. El Govern Andalusí, conscient de la importància social i econòmica que té per a la comunitat autònoma la implantació de la cultura emprenedora, aprova el Decret 219/2011, de 28 de juny, pel qual es regula el Pla per al foment de la cultura emprenedora en el Sistema Educatiu Públic d'Andalusia (BOJA de 14 de juliol).</p> <p>Les conselleries d'Educació, d'Economia, Innovació i Ciència, i d'Ocupació han portat a terme iniciatives, accions i programes per promoure la cultura, les actituds i les capacitats que vinculen l'esperit empresarial i emprenedor en el Sistema Educatiu Públic d'Andalusia.</p>
Objectius	<p>La finalitat fonamental del pla és promoure els valors de la cultura emprenedora, especialment la innovació, la creativitat, la responsabilitat i l'emprenedoria en tots els nivells educatius, amb el concurs de tota la societat. Des del sistema educatiu cal desenvolupar una política educativa i de formació que doti l'alumnat de les actituds i capacitats que distingeixen la persona emprenedora. Per aconseguir-ho, s'han de desenvolupar accions concretes, mesures específiques i orientacions metodològiques adreçades als centres educatius, tot plegat amb la finalitat última d'implantar a mitjà termini els valors, iniciatives i capacitats pròpies de la cultura emprenedora.</p>
Metodologia	<p>Aquests objectius generals es fan operatius mitjançant objectius específics que despleguen cadascuna de les línies o àrees estratègiques del pla i donen suport a una bateria de 154 accions per als diferents nivells educatius. Les línies estratègiques comprenen els grans camps o àrees en què s'agrupen les diferents accions i iniciatives encaminades a concretar els objectius generals i específics. Les sis línies són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creativitat, innovació i responsabilitat. • Conscienciació. • Capacitació. • Experimentació. • Aplicació i creació d'empreses. • Ecosistema. <p>Actualment s'estan desenvolupant noves accions del pla, al mateix temps que s'han continuat mantenint les accions d'èxit. Totes les que es presenten a continuació s'engloben en el pla esmentat en l'àrea d'educació.</p>

Acción 59. Elaboración de recursos educativos relacionados con la cultura emprendedora

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía Dirección General de Ordenación y Evaluación Educativa
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/averroes/cultura_emprendedora/ emprender.ced@juntadeandalucia.es rosam.dominguez.ext@juntadeandalucia.es
Nivell educatiu	Primària, ESO i batxillerat
Assignatura	
Breu descripció	Amb l'objectiu de donar suport als centres i al professorat, s'elaboren una sèrie de recursos sobre emprenedoria acompanyats de les respectives orientacions metodològiques, que són part d'una primera fase de materials educatius per integrar-los en el currículum ordinari de les diferents etapes educatives a què s'adrecen. Aquests recursos educatius responen als diferents tipus d'emprenedoria: artísticocultural; social; productivoempresarial; democràtica; professional, i sociopersonal.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolupar capacitats relacionades amb l'emprenedoria, com ara creativitat, observació i exploració, anàlisi i síntesi de l'entorn, treball en equip i presa de decisions, en relació amb el desenvolupament de projectes relacionats amb la música, el medi, les obres d'art, activitats econòmiques de producció o de serveis i l'educació per al desenvolupament. • Servir de guia i model a altres centres educatius perquè puguin emprendre projectes educatius similars. • Valorar els projectes de cultura emprendedora desenvolupats pels centres educatius a Andalusia.
Metodologia	<p>En aquesta primera fase s'ha tractat de seleccionar algunes experiències i bones pràctiques que ja es realitzaven a Andalusia per al foment de l'esperit i la cultura emprendedora a través de centres i institucions educatives. Amb la col·laboració d'un rellevant equip de persones expertes en aquesta temàtica, això ha permès incorporar a les experiències existents uns processos, mètodes i recursos didàctics complementaris, que les enriqueixen i contextualitzen en l'àmbit de la cultura emprendedora.</p> <p>Les guies educatives desenvolupades han estat les següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Guia didàctica <i>Centro temático: escuela museo. Emprendimiento artístico-cultural y empresarial.</i> • Guia didàctica <i>Fomento del espíritu empresarial. Emprendimiento productivo-empresarial.</i> • Guia didàctica <i>Crecer cantando, crecer soñando. Emprendimiento artístico-cultural y profesional.</i> • Guia didàctica <i>Reduce. Recicla, recrea. Emprendimiento social-productivo.</i> • Guia didàctica <i>Jugamos, crecemos. Emprendimiento socio-personal.</i> • Recurs <i>Conoce el mundo con Nina y Mayele. Emprendimiento social i personal.</i>

Acción 114. Miniempresas educativas. Generacion-e (EME, EJE, Ícaro)

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía Andalucía Emprende Fundación Pública Andaluza
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/innovacioncienciayempresa www.generacion-e.es
Nivell educatiu	EME: 3r cicle primària Ícaro: 1r-2n ESO EJE: 3r-4t ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	Promoguts conjuntament per la Conselleria d'Economia, Innovació i Ciència a través d'Andalucía Emprende, Fundación Pública Andaluza i la Conselleria d'Educació, i gràcies a la col·laboració de l'Asociación Andaluza de Centros de Enseñanza de Economía Social (ACES), amb els programes Emprendre en mi escuela, EJE i Ícaro, estudiants de tot Andalusia aprenen a crear i gestionar les seves empreses cooperatives, presentar-les al públic i posar a la venda els seus articles.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Acostar el món de l'empresa a l'aula a través de la pràctica. • Potenciar el desenvolupament de capacitats emprenedores. • Estimular l'acostament a altres cultures i realitats socials potenciant l'ús de les noves tecnologies. • Proporcionar una dimensió europea a l'educació, fomentant l'ús d'altres llengües.
Metodologia	Metodologia activa, participativa, de simulació de posada en pràctica dels diferents projectes al llarg d'un curs escolar. Els continguts fonamentals d'aquests programes educatius són: <ul style="list-style-type: none"> • La figura de l'emprenedor. • Eines de comunicació. • Organització del treball. • Direcció. • Finançament. • Producció i/o serveis. • Màrqueting. • Comptabilitat. • Recursos humans.

Acción 105. Competición de ideas de negocio. Emprenejoven

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía Andalucía Emprende Fundación Pública Andaluza
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/innovacioncienciayempresa www.generacion-e.es
Nivell educatiu	FP
Assignatura	
Breu descripció	La filosofia d'aquesta iniciativa consisteix a fomentar la cultura emprenedora entre alumnes dels cicles formatius de grau superior d'Andalusia. Per a això l'emprenedoria es presenta com una opció real de futur que ofereix l'oportunitat de fer realitat les idees en un projecte empresarial propi, amb el suport tècnic i logístic de la Red Territorial de Apoyo a Emprendedores.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Servir de suport a l'autoconeixement personal en matèria d'habilitats, actituds i aptituds per a l'emprenedoria. • Acostar el món de l'empresa a l'alumnat d'FP a través de la formació en els Centres de Suport i Desenvolupament Empresarial. • Potenciar el desenvolupament de capacitats emprenedores. • Donar suport econòmic a la posada en marxa de projectes seleccionats en el concurs.
Metodologia	El programa Emprenejoven consta de diverses fases. Primer es fan les jornades de sensibilització, en què després de passar una prova es pot optar a ser un dels participants en l'anomenada Experiència emprenedora. Per als seleccionats s'organitza una estada formativa en un Centro de Apoyo al Desarrollo Empresarial (CADE), on l'alumnat s'acosta a la cultura emprenedora i al mateix temps té l'oportunitat de desenvolupar les seves habilitats en aquest àmbit.

Music hero

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía Andalucía Emprende Fundación Pública Andaluza
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/innovacioncienciayempresa www.music-hero.com/index.php
Nivell educatiu	ESO, batxillerat
Assignatura	
Breu descripció	«Music hero, emprende tu reto» és un joc de simulació estratègica multiusuari en línia.
Objectius	Potenciar el desenvolupament de capacitats emprenedores.
Metodologia	<p>«Music hero, emprende tu reto» utilitza un joc de simulació estratègica multiusuari com a principal eina pedagògica per al desenvolupament de les habilitats de l'esperit emprenedor.</p> <p>Les diferents característiques d'aquest joc en fan una eina idònia per al desenvolupament de facultats emprenedores en els jugadors, que es converteixen en protagonistes de l'acció, i es fomenta la presa de decisions en un entorn no real i, per tant, segur, així com la relació amb altres jugadors i l'experimentació del treball en equip.</p> <p>Els continguts fonamentals d'aquest programa educatiu són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Les habilitats personals com a eina de desenvolupament individual. Motivació, creativitat, autonomia, iniciativa, confiança, autoregulació, compromís, capacitat d'assumir riscos i competitivitat. • Les habilitats empresarials com a eina de desenvolupament de projectes. Empatia, planificació i presa de decisions. • Les habilitats socials com a eina d'interrelació. Lideratge, esperit d'equip i cooperació.

Acció 114. Miniempresas educativas. Creando empresa

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/averroes/cultura_emprendedora/ emprender.ced@juntadeandalucia.es
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP
Assignatura	
Breu descripció	Fomentar activament la creació de miniempresas educativas entre l'alumnat dels centres escolars, amb l'ajuda de la resta de la comunitat educativa, incorporant la possibilitat d'acudir en acabar el curs a les anomenades fires d'emprenedoria.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i desenvolupar el procés de creació i gestió d'una activitat econòmica donant les eines necessàries per fer-ho. • Desenvolupar capacitats relacionades amb l'emprenedoria: creativitat, observació i exploració, anàlisi i síntesi de l'entorn, treball en equip i presa de decisions. • Conèixer el funcionament, l'organització i la gestió d'empreses de l'entorn. • Donar instruments i coneixements per possibilitar la inserció laboral de l'alumnat, especialment les dones i persones desfavorides. • Promoure l'ús de les TIC. • Contribuir a l'equilibri social.
Metodologia	<p>Fonamentalment es fa servir la metodologia «Aprendre tot fent». Per al desenvolupament del programa educatiu s'ha dissenyat un material didàctic en el qual l'alumnat, al llarg del curs, simula la creació i gestió d'una activitat econòmica i desenvolupa totes les operacions (logotips, estatuts, fabricació, comercialització, tràmits administratius...) pròpies de qualsevol empresa o organització. Utilitzant com a fil conductor la creació i gestió de l'empresa, l'alumnat adquireix qualitats i aptituds emprenedores com l'observació de l'entorn, la planificació, el treball en equip, iniciativa, creativitat, autoestima, habilitats de comunicació, responsabilitat i independència.</p> <p>Els continguts fonamentals d'aquests programes educatius són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La figura de l'emprenedor. • Eines de comunicació. • Organització del treball. • Direcció. • Finançament. • Producció i/o serveis. • Màrqueting. • Comptabilitat. • Recursos humans.

Acción 114. Miniempresas educativas. Carabelas

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/averroes/cultura_emprendedora/ www.proyectocarabelas.es emprender.ced@juntadeandalucia.es
Nivell educatiu	Primària
Assignatura	
Breu descripció	Realitzar projectes d'investigació sobre l'entorn i fomentar activament entre l'alumnat la creació de miniempreses educatives en els centres escolars, amb l'ajuda de la resta de la comunitat educativa, incorporant la possibilitat d'acudir al final de curs a les anomenades fires d'emprenedoria.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Afavorir entre l'alumnat l'autonomia personal i la participació en diferents contextos socials per intervenir activament en la millora de les condicions de vida del seu entorn. • Oferir l'ajuda necessària per entendre el funcionament de l'entorn. • Comparar i reconèixer l'esperit emprenedor i les seves manifestacions en diferents persones i moments. • Consolidar l'acció reflexiva per a la manifestació de les pròpies idees i opinions. • Adquirir noves estratègies d'indagació, recerca, anàlisi, comparació i difusió de la informació. • Desenvolupar un esperit emprenedor, adquirint hàbits i conductes de lideratge i de treball en equip de forma autònoma. • Adquirir valors com la solidaritat, la responsabilitat, la tolerància i l'esperit d'equip. • Conèixer els trets fonamentals d'una organització cooperativa i valorar la seva aportació al bé comú.
Metodologia	<p>Principalment s'utilitza la metodologia «Aprendre tot fent». Per desenvolupar el programa educatiu s'han dissenyat uns materials didàctics que es presenten en uns maletins que permeten l'adaptació i seqüenciació d'una manera molt flexible.</p> <p>Els continguts del projecte s'agrupen al voltant de tres blocs temàtics independents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emprenedors d'ahir i d'avui. Aquesta primera temàtica vol acostar als alumnes personatges del seu entorn o de la història que han destacat per la capacitat emprenedora. • Investigar per millorar. En aquest bloc es pretén interessar l'alumnat per l'entorn immediat i per la realització de propostes d'intervenció que comportin alguna millora. Es proposa una iniciativa real de promoció turística del propi poble o ciutat. • Tenir idees i posar-les a prova. Amb aquest tercer bloc es busca que els alumnes passin a l'acció; es fomenta l'organització i la posada en marxa d'una acció emprenedora en grup, encaminada a un fi beneficiós per al grup mateix. Es proposa una activitat cooperativa de finançament d'una activitat de fi de curs o d'un projecte solidari.

Acción 48. Ferias de emprendimiento. Jóvenes emprendedores solidarios

Entitat responsable	Consejería de Educación de la Junta de Andalucía
Comunitat autònoma	Andalusia
Contacte	www.juntadeandalucia.es/averroes/cultura_emprendedora/ emprender.ced@juntadeandalucia.es
Nivell educatiu	ESO, batxillerat i FP (hi ha una versió per a l'alumnat d'Educació permanent: Gente emprendedora y solidaria)
Assignatura	
Breu descripció	A les «Ferias de emprendimiento» es pretén que l'alumnat presenti projectes engegats durant el curs escolar que fomentin l'emprenedoria social en els entorns on desenvolupa la seva vida.
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer i desenvolupar el procés de creació i gestió d'una associació. • Desenvolupar capacitats relacionades amb els emprenedors socials: creativitat, observació i exploració, anàlisi i síntesi de l'entorn, treball en equip i presa de decisions. • Fomentar en l'alumnat una consciència solidària, responsable i compromesa amb els problemes de l'entorn. • Conèixer el funcionament i gestió d'ONG i associacions sense ànim de lucre.
Metodologia	<p>Majoritàriament, la metodologia emprada és «Aprendre tot fent». Per desenvolupar el programa educatiu s'ha dissenyat un material didàctic en el qual, al llarg del curs, els alumnes simulen la creació i gestió d'una associació o entitat sense ànim de lucre, desenvolupant totes les operacions necessàries per posar-la en funcionament. Utilitzant com a fil conductor la creació i gestió d'una entitat sense ànim de lucre, l'alumnat adquireix qualitats i aptituds emprenedores com l'observació de l'entorn, la planificació, el treball en equip, iniciativa, creativitat, autoestima, habilitats de comunicació, responsabilitat i independència.</p> <p>Els continguts fonamentals d'aquests programes educatius són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anàlisi de l'entorn i conscienciació social. • Eines de comunicació. • Organització del treball. • Direcció. • Finançament. • Producció i/o serveis. • Responsabilitat social. • Comptabilitat. • Recursos humans.

Projecto piloto cultura emprendedora en la escuela

Entitat responsable	Diputació de Barcelona
Comunitat autònoma	Catalunya
Contacte	Diputació de Barcelona Àrea de Desenvolupament Econòmic i Ocupació Sra. Piedad Cortés Vargas Tel.: (+34) 934 022 222, ext. 61301 cortesvp@diba.cat Àrea de Coneixement i Noves Tecnologies Sra. Felisa Bravo Membiela Tel.: (+34) 934 049 227 bravomf@diba.cat
Nivell educatiu	Cicle superior d'educació primària
Assignatura	Caràcter transversal. Es treballen les competències bàsiques al currículum
Breu descripció	<p>Les àrees de Desenvolupament Econòmic i Ocupació i de Coneixement i Noves Tecnologies de la Diputació de Barcelona, al llarg dels quatre cursos acadèmics compresos entre els anys 2011 i 2015, treballen amb un conjunt d'ajuntaments o entitats locals i centres educatius en el foment de la cultura emprendedora a l'escola orientat al cicle superior d'educació primària, configurant un projecte a mitjà termini que es pugui fer extensiu al conjunt de la província de Barcelona.</p> <p>La participació prevista a la finalització de la prova pilot és de 34 municipis, 79 centres educatius, 158 aules (cooperatives escolars) i 7.600 alumnes.</p>
Objectius	<p>A través dels ajuntaments, entitats locals i centres educatius es vol facilitar que els alumnes desenvolupin un conjunt de valors, hàbits i capacitats emprendedores útils al llarg de la vida per crear activitat econòmica, millorar els resultats educatius, incrementar el nivell i la qualitat del treball i impulsar projectes personals i professionals. Concretament:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'observació i l'exploració. • La iniciativa i la creativitat. • La responsabilitat. • La presa de decisions i l'assumpció de riscos. • La flexibilitat i la perseverança. • La recerca i l'aprofitament de recursos, com la informació i les tecnologies. • La cooperació i la solidaritat. • El coneixement i el respecte de l'entorn. • El treball col·laboratiu i el treball en equip.
Metodologia	<p>El projecte pilot, de caràcter territorial i de permanència, en el qual els ajuntaments i ens locals tenen un paper protagonista, té dos fonaments destacats:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Estratègia local d'implantació de la cultura emprendedora a l'escola en cada territori, per garantir la sinergia amb el municipi, i la continuïtat del projecte. Aquesta estratègia és impulsada per cada entitat local de manera transversal entre educació i desenvolupament econòmic, assegurant la integració del projecte en les polítiques municipals. • Programa educatiu que simula la creació, organització, gestió i tancament d'una cooperativa de la qual formen part els alumnes d'una aula. Inspirat en el programa «Emprendre en mi escuela», de Valnalón. <p>Les activitats previstes proporcionen a l'alumnat un context local, pràctic i innovador:</p> <ul style="list-style-type: none"> • L'aprenentatge es basa en la pràctica. • Afavoreix el contacte de l'alumne amb entitats i empreses del territori, i facilita la integració de l'escola en el seu entorn. • Es basa en el treball per projectes i l'aprenentatge significatiu. • Aposta pel model cooperatiu com a filosofia empresarial de base i incorpora un vessant de responsabilitat social.